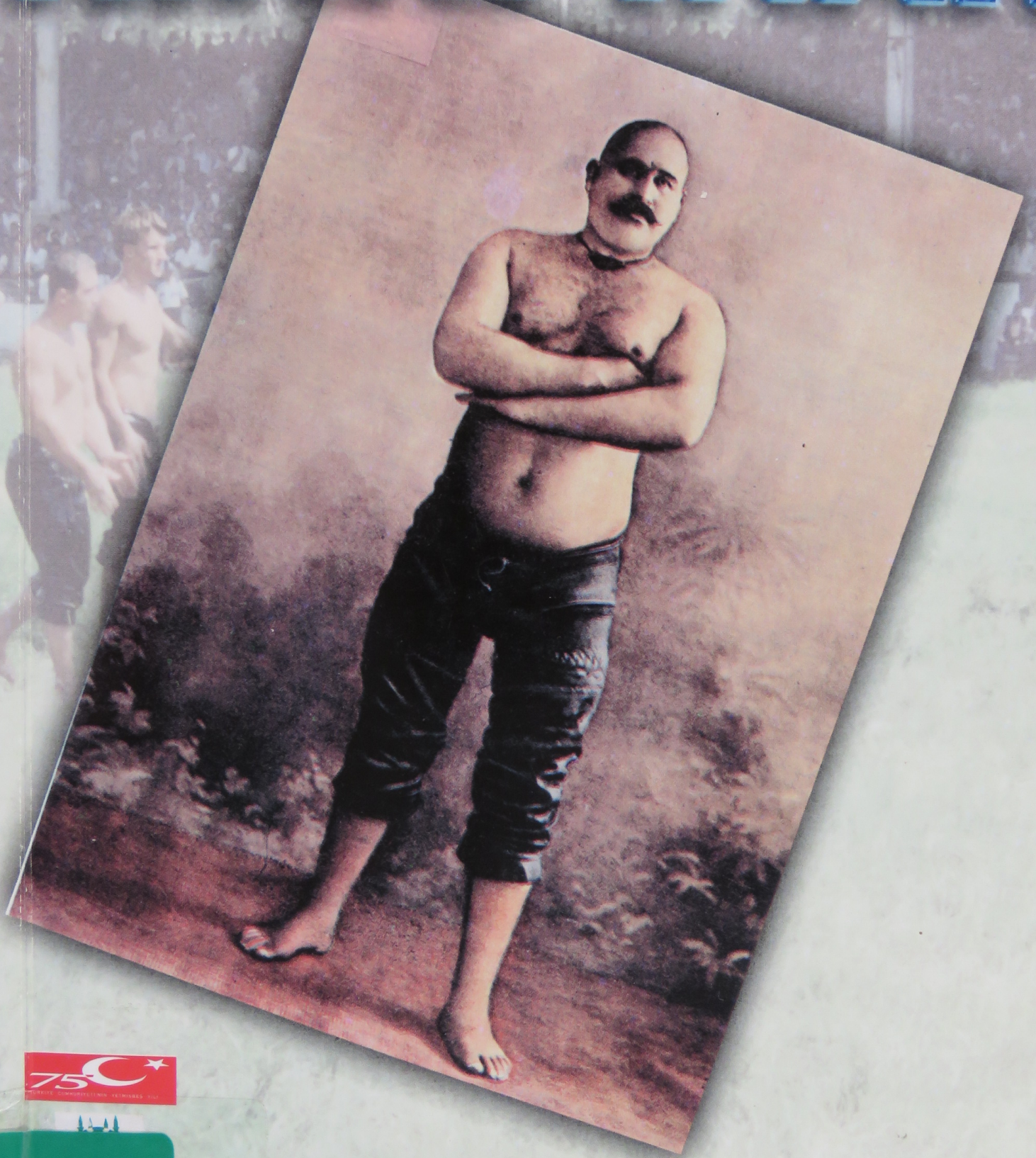

Geçmişten Geleceğe **KIRKPINAR**

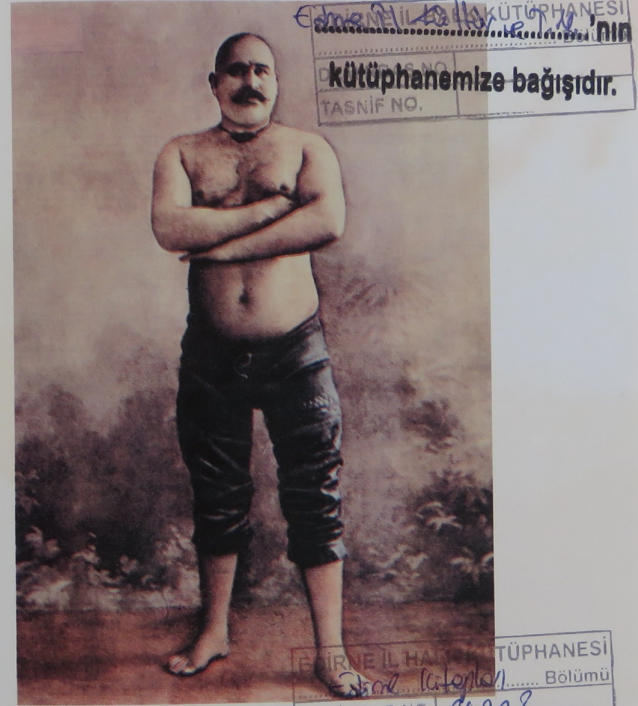
TAYYİP YILMAZ

EDİRNE VALİLİĞİ

*Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılı ve Osmanlı Devleti'nin
700. Kuruluş Yıldönümü Anısına*

GEÇMİŞTEN GELECEĞE KIRKPINAR

Tayyip Yılmaz

EDİRNE VALİLİĞİ

Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. yılı ve Osmanlı Devletinin
700. Kuruluş Yıldönümü Anısına

EDİRNE
İL HALK KÜTÜPHANESİ

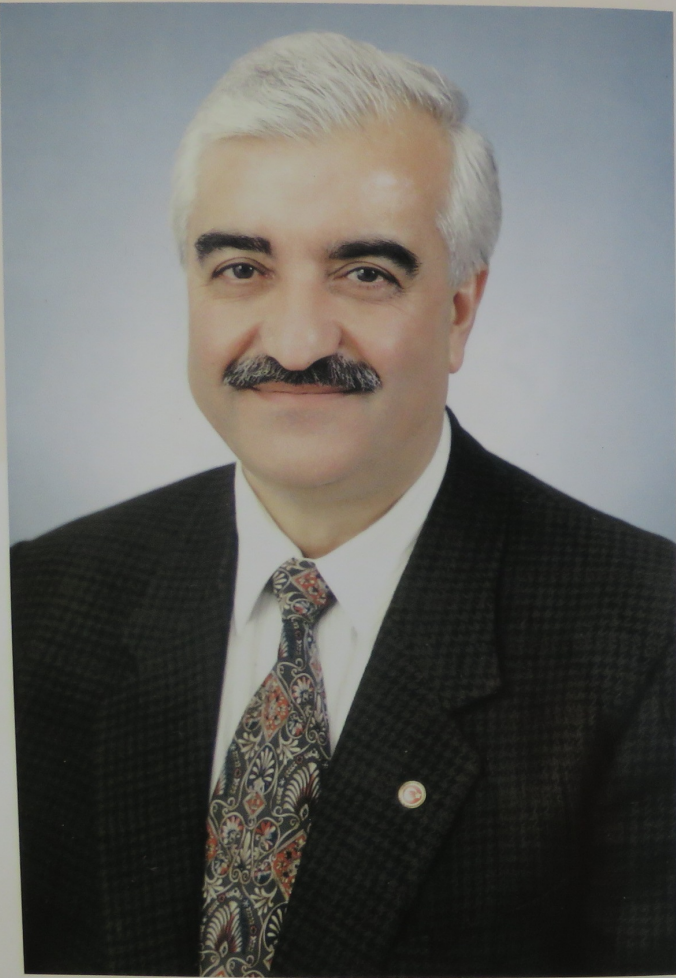
Edirne Valiliği Kùltür Yayınları
No: 11

Tùrkiye Cumhuriyeti'nin 75. yılı ve Osmanlı Devletinin
700. Kuruluş Yıldönümü Anısına

Ofset Hazırlık ve Baskı
Dünya Yayıncılık A.Ş.
Tel: (0 212) 629 08 08

En eski sporun “En büyükleri” olmak

Geleneksel Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin, dünya tarihinde olimpiyatlardan sonra, en eski spor organizasyonu olduğu bilinen gerçeklerdendir.

Dile kolay, tam 638 yıldır-zaman zaman kesintilere uğrasa da, dünya spor tarihinde böylesine bir organizasyona sahip olamk, spor dünyası için, Türk dünyası için şüphesiz ki bir onur ve mutluluk kaynağıdır. İşte; böylesine bir organizasyonda, sürenin uzunluğuna bakılınca hemen akla gelen ilk sorulardan biri de şu olmaktadır: “Kimler geldi, kimler geçti?”

Evet;638 yıl boyunca ciddi bir şekilde süregelen ve tarihin en eski spor organizasyonlarından biri olan “Kırkpınar” arenasında kim bilir nice “birbirinden merdane” yiğitler, belleklere kazılan unutulmaz güreşlere imzalarını attılar. Geldiler, er meydanında yiğitliklerini sergilediler. Ve, bir gün, kendilerinden öncekiler gibi, Er Meydanı'nı ardından gelen yiğitlere teslim ettiler. Peki, kimdi bunlar? İşte, bunlar yeşil çayırda Türk'ün gücünü, yiğitliğini, tüm iyi hasletlerini gösteren ve Er Meydanı'nda dosta düşmana kanıtlayan unutulmaz yiğitlerdi. Bunlar; Kel Aliç'o'lar, bunlar Adalı Halil'ler, bunlar Koca Yusuf'lar, bunlar Hergeleciler, bunlar o yeşil çayırdan geçmiş nice nice yiğitlerdi.

Cumhuriyet'imizin 75. yıldönümü ve Osmanlı Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümü kutlama etkinlikleri içinde, yapılacak çalışmalardan biri olarak, Valiliğimiz Yayınları'ndan çıkarılması düşünülen “Kültür Yayınları” dizisi arasında Kırkpınar'ın bu unutulmaz yiğitlerinin ve onlara destek olan Kırkpınar Ağaları'nın da bulunacağı bir “Albüm”ün de yer almasının gereği ve önemi herhalde yadsınmazdı. Şu an, elinizde bulunan ve Sayın Tayyip Yılmaz'ın, uzun yılların ürünü olan arşivinden derleyerek hazırladığı “Geçmişten Geleceğe KIRKPINAR” başlıklı albüm/kitapla, bu alanda hissedilen bir boşluğun doldurulmasında büyük katkı sağlayacağı inancındayız. Bu vesile ile, öncelikle, bu kitabın hazırlanmasında kaynaklarını ve emeğini seferber eden sayın Tayyip Yılmaz olmak üzere, yardımcı dokunan herkese teşekkür ederim.

Mehmet CANSEVEN
Vali

Çağlar boyu Edirne

Edirne tarihi zenginliği çok olan şehirlerimizden biridir.

Dört bir yıl öncesi insan elinden çıkmış dolmen ve menhirleri Lalapaşa yöresinde çok sayıda görebilirsiniz. Hayranlık duyar, düşünceye dalarsınız.

Dönemini çeşitli nedenlerle tamamlamış topluluk ve devletler çok sayıda tarihi eser bırakmışlardır. Bu eserlerin korunması, tespit edilmesi gayemiz olmalıdır.

Edirne'nin ilk kuruluşu milattan önce Traklar tarafından 7. yüzyıllarında kurulduğu söylenmektedir. O zamanki adı Odris imiş.

Romalılar zamanında İmparator Hadriyanus şehri yeniden kurmuş adı Hadriyanopolis olmuştur. Daha sonra şehir Bizanslılar'ın eline geçmiştir.

Bulgar Çarı Simeon, 914'te şehri Bizanslılar'dan almıştır. 1346 tarihinde Bizanslılar, Bulgarlar'dan şehri geri almış, ancak bu sefer 1362 tarihinde Bizanslılar Murat şehri olarak, Türkler'in eline geçmesini sağlamıştır.

Bu tarihten itibaren şehir gelişmiş, adı Edirne olarak anılmıştır.

Edirne 91 yıl, 1453'te İstanbul alınincaya kadar başşehir olarak kullanılmıştır.

Edirne, Avrupa yolu üzerinde geçiş şehri olarak gelişmesine devam etmiş çok sayıda anıt ve eserler şehri süslemiştir.

1669 yılında yapılan bir sayıma göre, 160 mahallede 300 cami ve mescit, 24 medrese, 32 hamam, 220 ilkokul, 8 büyük taşköprü, 480 çeşme ve sebze, su yolları olduğu yazılmaktadır.

Fakat 18'inci yüzyılda gerilemeye başlamıştır. 1745 yılında çıkan yangın 60 mahalleyi kületmiş, 1751 yılında olan depremde tarihi eserlerin yıkılmasına çok sayıda insanın ölümüne sebep olmuştur.

22 Ağustos 1829 tarihinde Ruslar şehre girmişler, bir kısım halk Edirne'yi terk etmiştir. O yıl çok ağır şartlar taşıyan anlaşma ile Edirne geri verilmiştir.

Ruslar, ikinci defa 20 Ocak 1878 tarihinde Edirne'yi yine işgal etmişler, 13 Mart 1879'da işgal bitmiştir.

Balkan Savaşı da Edirne'ye felaketler getirmiş, kumandan Şükrü Paşa, Bulgar ve Sırp birliklerine karşı inatla savunma yapmış ise de, açlık ve cephanesizlik yüzünden edirne, 16 Mart 1913 günü işgal edilmiştir.

İkinci Balkan Savaşı çıkınca, Türk ordusu 22 Temmuz 1913 tarihinde Edirne'yi kurtarmıştır.

Mütareke döneminde İngilizler'in vaatleri ile Yunanlılar Anadolu'da ol-

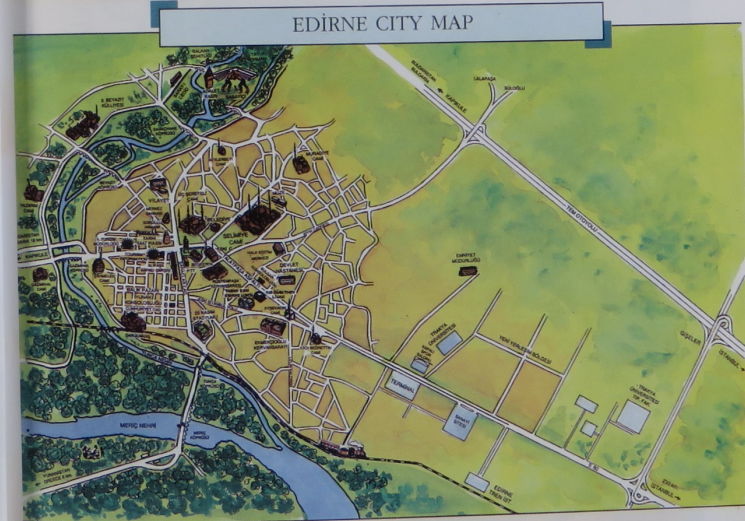
duğu gibi 20 Temmuz 1920 tarihinde Edirne'yi işgal etmişlerdir. İstiklal Savaşı bitiminde, Yunanistan'ın yenilgisinden sonra, Lozan hükümlerine göre Edirne tekrar Türk yurdunun bir serhat şehri olarak kalmıştır.

1362 yıllarından son kurtuluş yıllarına kadar İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet gibi, Mimar Sinan gibi ilk akla gelen insanlar Edirne'den geçmişlerdir.

Atatürk son noktayı koymuş, ufkumuzu açmıştır.

Yurdumuzu, yöremizi koruyup, geliştirmek, uyum içinde muhafaza etmek en önemli görevimiz olmalıdır.

Tayyip YILMAZ

**Güçleri ve Şöhretleri
dünyaya sığmayan
Osmanlı dönemi
pehlivanları**

KURTDERELİ İLE ATATÜRK

Atatürk sporun her çeşidini sevdiği gibi Türk güreşini de severdi ve fazla ilgi gösterirdi. Buun ilginin gereği olarak 1931 baharında Ankara'da (Stadyumda) büyük bir yağlı güreş organize edilmesini Çocuk Esirgeme Kurumu'ndan ister. Bu güreşlere Türkiye'nin dört bucağından pehlivanlar davet edilir ve güreşlere Atatürk de şeref verecek.

Güreşlerde hakem heyetine Kurtdereli Mehmet pehlivanın bulunması için Çocuk Esirgeme Kurumu pehlivana 50 TL yol parası yollayarak onun Ankara'ya gelmesini sağlamıştı.

Balıkesir'e gelen Kurtdereli Mehmet pehlivan, Ankara için elbisesi olmadığını söyleyince kentin Belediye Başkanı Naci Kodanaz gerekli parayı belediyece karşılayarak pehlivani tepeden turnağa giydirip Ankara'ya uğurladı.

Kurumdan idare edilen güreşlere dönemin bakanlarından Recep Peker ve özellikle bütün yarışmaları seyreden **Atatürk** Kurumu başarılarından dolayı kutladılar. Güreşlerden sonra Atatürk Kurtdereli'ye **Gazi M. Kemal** imzalı şu tarihi mektubu yolladı:

"Seni cihanda büyük ün almış bir Türk pehlivani olarak tanıdım. Parlak muvaffakiyetlerinin sırrını şu sözle izah ettiğini de öğrendim. (Ben her güreşte, arkamda Türk milletinin bulunduğunu ve millet şerefini düşünürüm.)"

Bu dediğini yaptıkların kadar beğendim. Onun için bu değerli sözünü Türk sporculuğuna bir meslek düsturu olarak kaydediyorum. Bununla senden ve sözlerinden ne kadar memnun olduğumu anlarsın.

Kadık çocuğun için sana ufak bir armağan gönderiyorum. O, mektubumla beraberdir. Pehlivan, ömrünün tam sağlıklı uzun sürmesini dilerim."

Gazi M. Kemal

Büyük Atatürk'ün mektubuna eklediği armağan ise şuydu:

İş Bankası Umum Müdürlüğüne,
Kurtdereli Mehmet Pehlivan'a 1000 lira veriniz. Bu para, Birincikânun aylığımdan faiziyle keşilecektir. Ef. - Gazi M. Kemal Bu mektup üzerine Cumhuriyet Gazetesi'nin Ankara muhabiri Kurtdereli'yi Ulus meydanında İstanbul pastahanesinde bularak bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada pehlivan padişah Abdülhamid ile ilgili bir anısını şöyle anlatmıştır:

Ben Avrupa'ya güreş yapmaya gitmek için vapura binerken saraydan gelen bir mabeyinci bana gelip dedi ki: (Zat-ı Şahanenin selamları var. Avrupa'da güreşirken tac ve tahtının şerefini koruyarak güreş yapсын buyurdular.) Ben de dedim ki: (Zat-ı Şahanenin tac ve tahtının kadar benim sırtımın da şerefi vardır.)

Mabeyinci hiçbir şey demeden gitti. Fakat kendisine söylediğimi aynen padişaha söylemiş olacak ki Avrupa'dan dönem pehlivanlara hediyeler ve ihsanlar verilmek âdet olduğu halde geri dönüşümde bana hiçbir şey verilmedi. "Kurtdereli heybetli yüzüne bir şükran tebessümü çizerek ilave etti: (Fakat şu feleğin işine akıl cerr mi? Bana dünyanın en büyük adamı işte ömrümün son mükâfatını verdi. Allah onu Türk milletine bağışlasın.) (1)

(1) Türk Güreşi. İsmail Habib Sevrük sayfa 257

Büyük Atatürk'ün Türk spor tarihine geçmiş bu mektubu, Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ın Balıkesir'in Kurtdere Köyü'nde Beden Terbiyesi Müdürlüğü tarafından 1939 yılında 1.831 liraya yaptırılmış olan mezarının üzerinde, mermer üstüne kazılmış bir kitabe olarak yer almaktadır.

Adalı Halil
18 Yıl Başpehlivan/EDİRNE

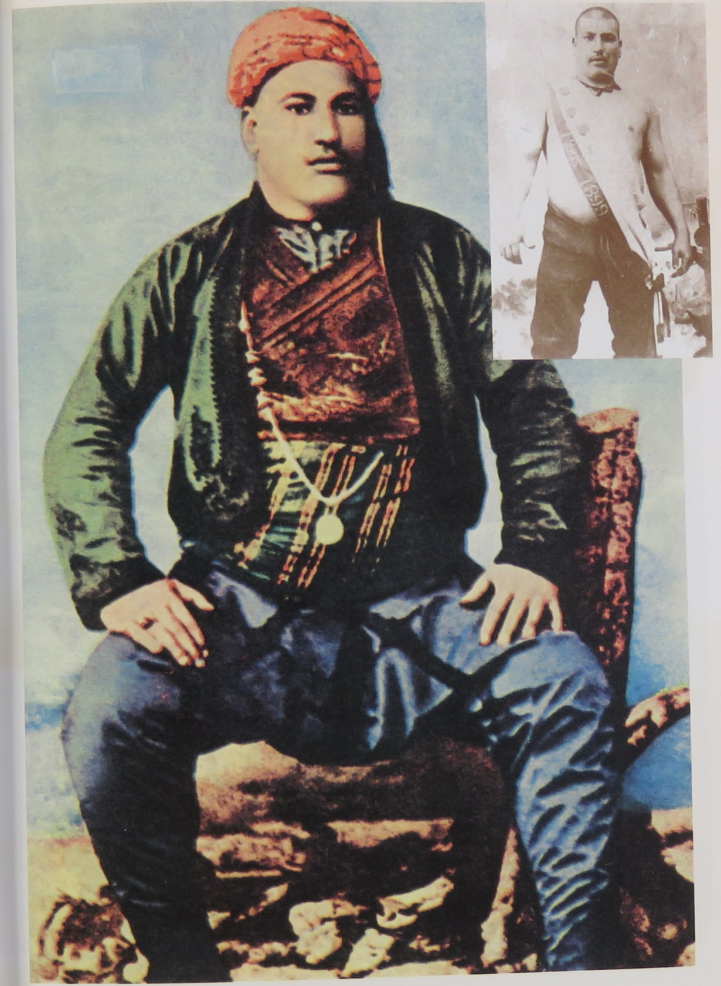

Koca Yusuf
Deliormanlı 1887 Yılı Başpehlivanı

Kurtdereli Mehmet Balıkesirli

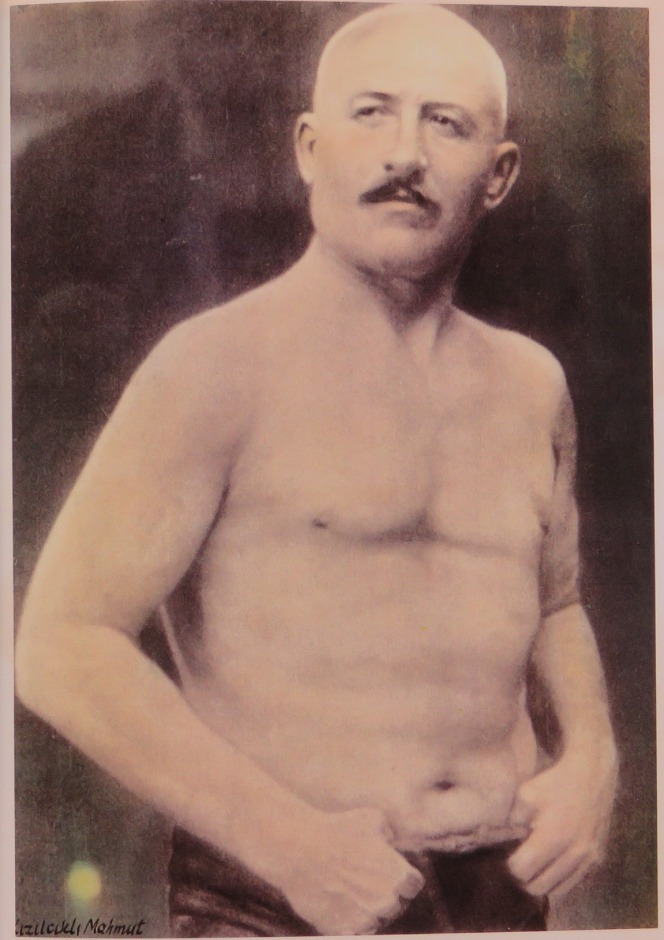
Kara Ahmet
1899 Yılı Cihan Şampiyonu

Hergeleci İbrahim
1914 Yılı Başpehlivanı

Kara Ahmet
1899 Pariste Cihan Şampiyonu

Kızılıklı Mahmut
Deliormanlı

Filiz Nurullah

Kara Osman

Kara Emin
1926 Yılı Başpehlivani/
EDİRNELİ

Sarı Hafız

Nakkaş Eyüp
Çatalcalı

Kırkpınar Ağaları

Kırkpınar Ağaları

- 1- Murat Şener (Edirne'li 1950-1951-1952)
- 2- Nurettin Manyas (Edirne'li 1953 - Fotoğrafı bulunamadı.)
- 3- Yaşar Yardımcı (Edirne'li 1954)
- 4- Mehmet Çardaktan (Edirne'li 1955)
- 5- İbrahim Bildik (Edirne'li 1956)
- 6- Hüseyin Özakıncı (Edirne'li 1957)
- 7- Ahmet Merter (Ahırköy'lü 1958-1959)
- 8- Şalim Doğramacılar (Edirne'li 1960)
- 9- Hilmi Atakan (Edirne'li 1961)
- 10- Muhittin Ağaogulları (Edirne'li 1962)
- 11- Ali Rıza Keleşoğlu (İstanbul'lu 1963)
- 12- Hasan Vatan (Edirne'li 1964)
- 13- Hakkı Meriç (Edirne Elçili Köyü 1965)
- 14- Muzaffer Bilge (Karamürsel'li 1966)
- 15- Süleyman Şahin (Çanakkale'li 1967-1968)
- 16- Gazanfer Bilge (Karamürsel'li 1969-1970)
- 17- Celal Hacı Eyüpoğlu (İstanbul'lu 1971)
- 18- Doğan Görkey (Babaeski'li 1972)
- 19- Hamit Kaplan (Tokat'lı 1973)
- 20- Şevki Alan (Samsun'lu 1984)
- 21- Zülküf Karabulut (Akyazı'lı 1975-1976)
- 22- Fethi Atan (Adapazarı'lı 1977)
- 23- Sabahattin Tekcan (Tekirdağ'lı 1978)
- 24- Süleyman Özmercan (Bandırma'lı 1979)
- 25- Cemal Pul (Edirne'li 1980)
- 26- Mehmet Iriş (Edirne'li 1981)
- 27- Ali Ayağ (Edirne'li 1982-1983)
- 28- Mustafa Bilgi (İstanbul'lu 1984-1985)
- 29- Halil Kılıçoğlu (İstanbul'lu 1986)
- 30- Hasbi Menteşoğlu (Samsun'lu 1987)
- 31- İbrahim Çayla (Bursa'lı 1988)
- 32- Kemal Özkan (Malatya'lı 1989)
- 33- Murat Köse (Çanakkale'li 1990)
- 34- Alper Yazoğlu (Baybur'lu 1991-1992-1993)
- 35- Oğuzhan Bilgin (İstanbul'lu 1994)
- 36- Hüseyin Şahin (Tokat'lı 1995-1996-1997-1998=

KIRKPINAR VE AĞALIK

Kırkpınar güreşlerinin ilk yapıldığı yer samauna yahut samana adlı köy Yunan topraklarında kalınca güreş meraklıları Hıdırellezde bitecek şekilde güreş meydanına virantekkeye kurdular.

Virantekke'de Bulgaristan'da kaldı. Adı Kapitan Anrevo oldu.

Edirne Beyleri, ağaları yeniden Hıdırellezde bitecek şekilde üçgünlük yağlı güreş düzenlediler.

Çocuk Esirgeme Kurumu yönetim kurulu bazı yenilikler getirerek organizasyonu üstlendi.

1950 yılından sonra bu organizasyonu belediye üstlenmiştir.

Tarihi geleneği içinde kırkpınar güreşlerinin yazılı olmayan ilkeleri yüklenmiş olan bir görevli vardır: KIRKPINAR AĞALIĞI.

Son yıllarda yağlı güreş federasyonunca bazı ilkeler konmuş, fakat itirazlar bitmemiştir.

Ağa olmak isteyenlerin en uygununu seçmek için bir kuzuyu açık artırmaya çıkarılır. En çok parayı veren Ağa olur.

Fotoğrafta bu organizasyon üyelerinden bazılarını görüyoruz.

Ayakta soldan sağa; Müze memuru Necmi, İnhisar dava takip memuru Halil Kuruoğlu, Lalapaşalı Tevfik Sülün, keresteci Rasim Çavuş. Oturanlar: Defterdarlık murakıbbı Hafız Rasim Ertür, Ticaret Odası Katibi Ekrem Demiray, Değirmenci Latif Hoca.

Ağa organizasyonunun ve güreşlerin sorumlusudur.

Ağa Rumeli kıyafeti olarak bilinen biçimde giyinir. Başında serpuş, serpuşun ucunda bez dikkati çeker. Şalvar giyen ağa camdan adı verilen gömlek giyer. Gömleğin üzerini yecek vardır. Giysiler işlemelidir.

1930 yılına kadar bilinen ağalar şunlardır:

Armutlu köyünden Ali ve Selim, Hacı Hüseyin Ağa, Sadırlı köyünden Hacı Hasan oğlu, Seymenli köyünden Avukat Ahmet Ağa, Kemerli köyünden Zaptiye Hasan Ağa, On köyden Bankacı Mehmet Efendi, Edirne'den Kolcubaşı Çerkez Etem Ağa, Edirne Kirişhaneden Hamza Ağa, Edirne Kolcubaşı Çerkez Etem Ağa, Edirne Kirişhaneden Hamza Ağa, Edirne Tabakhaneden Tahir Ağa, Edirne eşrafından Suat Bey, Adalı Halil Penhivan Mehmet, Halil, Eşref Ağalar, Suakacığı köyünden Tefvik Sülün.

1950 yılından sonra fotoğrafı bulunan ağalar da sıralamaya göre kitabımızda yer almıştır.

MURAT ŞENER

1950-1951-1952 yıllarında Kırkpınar ağalığı yapmıştır. Edirne'lidir, Karacaköylü Murat Şener olarak anılmıştır.

Eşraftandır, Kırkpınar ağalığından sonra ağalık yapanlara öncülük etmiştir.

Nurettin Manyas

YAŞAR YARDIMCI

1921 yılında Edirne'nin Havsa ilçesine bağlı Musulca köyünde doğdu. 1954 yılında Kırkpınar Ağalığı yapmıştır.

Edirne'nin tanınmış (yardımcı) markalı peynir üreticilerindendir. Yıllarca Ticaret Odası ve Ticaret Borsası yönetim kurullarında görev aldı.

İBRAHİM BİLDİK

1956 yılı Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Tahmis çarşısında kereste ticareti yapardı.

Aynı yerde şimdi çocukları tarafından iş merkezleri yapılmıştır.

MEHMET ÇARDAKTAN

1955 yılı Kırkpınar Ağası Edirne'lidir. Sağlığında otobüs işletmeciliği yaptı.

TORNACI HÜSEYİN ÖZAKINCI

Edirne'lidir.

1957 yılında Kırkpınar ağalığı yaptı. Yaptığı meslekten dolayı dökmeci veya tornacı namı ile anılmıştır.

Askerliği sırasında'da Kırkpınar'a çok hizmeti geçmiştir.

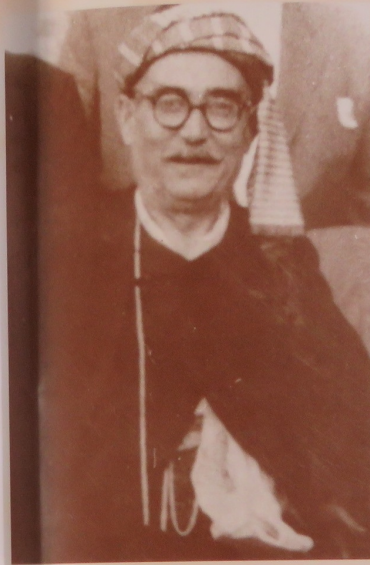

AHMET MERTER

1958-1959 yıllarında iki yıl Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Kırkpınar'ın doğduğu yer olan Ahırköylüdür. İstanbul'un tanınmış zenginlerinden idi. İmini taşıyan (Merton Sitesi) vardır.

HİLMİ ATAKAN

1961 yılında Kırkpınar ağalığı yapmıştır.

Edirne'lidir, Sağlığında ATAKAN Kitapevi işletmiştir.

SALİM DOĞRAMACILAR

1960 yılında Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Edirne'lidir. İş Bankası Müdürlüğü'nden emeklidir. Halen Ankara'da oturmakta ve Edirne'liler Derneği faal üyesidir. Her yıl Kırkpınar'a katılmaktadır.

MUHİTTİN AĞAOĞULLARI

1962 yılında Kırkpınar Ağalığı yaptı. Edirne'nin tanınmış ailelerindendir. Sağlığında çok sevilen ve sayılan bir kişi idi. Ölümüne kadar Kırkpınar'a ilgi göstermiş, gelen ağalara öncülük etmiştir.

ALİRIZA KELEŞOĞLU

1963 yılında Kırkpınar Ağalığı yaptı.
İstanbul'lu ve ticaretle uğraşıyordu.

HASAN VATAN

1964 yılında Kırkpınar Ağalığı yaptı. Edirne'lidir. Belediye meclis üyeliği ve Edirne Şoförler ve Otomobilciler Derneği Başkanlığı yapmıştır.

Hoş sohbeti, nükteleri ve yardım severliği ile hâlâ anılmaktadır.

HAKKI MERİÇ

1965 yılında Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Edirne'nin Elçili Köyü'nde oturmakta ve çiftçilik yapmaktadır. Ağalık süresinde kuzu çevirme ziyafetleri ile ünlüdür. Ağalığı takdirle anılmaktadır.

MUZAFFER BİLGE

1966 yılında Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu babası Gazanfer Bilge'nin rahatsızlığı nedeni ile onun yerine bu görevi üstlenmiştir. Geçmiş Kırkpınar ağalarının en gencidir. (11 yaşında ağalık yapmıştır.)

SÜLEYMAN ŞAHİN

1967-1968 yıllarında Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Yenice doğumlu olup Çanakkale Çan ilçesinde yaşamıştır. Çanakkale seramik fabrikasının kuruluşunda büyük hizmetleri vardır. Gençliğinde iyi bir yağlı güreşçisi idi.

Yağlı güreşe büyük hizmetleri vardır. Anısına Çan ilçesinde her yıl (Çanakkale Seramik, Süleyman Şahin Güreşleri) yapılmaktadır. Federasyonca geleneksel statüye alınmıştır.

CELAL HACI EYÜPOĞLU

1971 yılında Kırkpınar ağalığı yaptı. Türkiye'nin tanınmış otobüs işletmecilerindendi.

GAZENFER BİLGE

1969-1970 yıllarında olmak üzere iki yıl Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Karamürşel'lidir. Tanınmış otobüs işletmecilerindendir.

62-67-73 ve 79 kilolarda güreşmiş Türkiye'ye dünya ve olimpiyat şampiyonlukları kazandırmıştır. Süratli güreşir, kısa sürede sonuca giderdi.

DOĞAN GÖRKEY

1972 yılında Kırkpınar Ağalığı yapmıştır. Babaeskilidir, buranın tanınmış mali müşavirlerindendir.

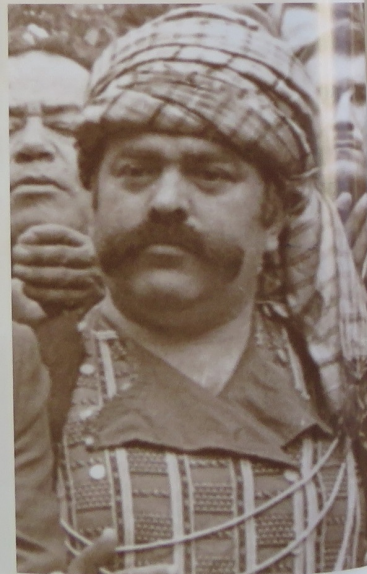

HAMİT KAPLAN

1973 yılında Kırkpınar ağalığı yapan Serbest güreşte Türkiye'yi dünyaya tanıtan ağır siklet şampiyonumuzdur.

Kısa ömründe Kırkpınar'a ağalık yapmak süreti ile hizmette bulunmaktadır.

ŞEVKİ ALAN

1974 yılı Kırkpınar ağasıdır. Samsun'ludur, otobüs işletmecilerindendir.

ZÜLKÜF KARABULUT

1975-1976 yıllarında Kırkpınar ağalığı yapmıştır. Kırkpınar'ın en tanınmış simalarındandır.

Akbalık güreşlerinin organizatörüdür. Hoş sohbet, nüktedan, sempatik ve hareketlidir.

1950 yılından 1972 yılına kadar baş dahil bütün boylarda Kırkpınar'da güreşmiştir.

Adapazarı Akyazı kazasındandır.

FETHİ ATAN

1977 yılında Kırkpınar ağalığı yaptı. Minder ve yağlı güreşte birincilikler almıştır. Atan kardeşlerin en küçüğüdür. Adapazarlıdır, tanınmış otobüs işletmecilerindendir.

SEMAHATTİN TEKCAN

1978 yılında Kırkpınar ağalığı yapmıştır.

Tekirdağlıdır.

Sağlığında ziraat aletleri satan AŞ'nin başkanlığını yapmıştır.

CEMAL PUL

1980 yılı Kırkpınar ağasıdır

Edirne'lidir.

Lunapark işletmeciliği yapmıştır..

SÜLEYMAN ÖZMERCAN

1979 yılında Kırkpınar ağalığı yaptı. Bandırma'da ticaretle uğraşmaktadır.

MEHMET İRİŞ

1981 yılında Kırkpınar ağalığı yaptı. Edirne'de ticaretle uğraşmakta ve mevsim mağazaları işletmecisidir.

ALİ AYAĞ

1982-1983 yıllarında Kırkpınar ağalığı yapmıştır.

Edirne Büyük Gerdelli köyü doğumludur.

Divan yayınları sahibidir. Ağalığı döneminde, Türk spor geleceği ve Kırkpınar güreşleri isimli çok yararlı bir kitap yayınlamıştır.

MUSTAFA BİLGİN

1984-1985 yıllarında Kırkpınar ağalığı yapmıştır. İstanbul doğumludur. İş hayatını Almanya Fahri Konsolosluğu'nu yapmıştır.

Ağalığı döneminde Kırkpınar'la ilgili kitap yayınlamıştır.

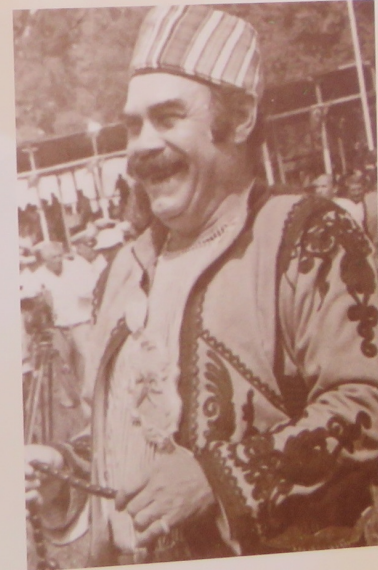
HALİL KILIÇOĞLU

1986 yılında Kırkpınar ağalığı yapmıştır.

İstanbul'dur.

Kılıçoğlu Şirketler Grubu sahibidir.

Halter Federasyonu asbaşkanlığı yapmıştır.

HASBİ MENTEŞOĞLU

1987 yılında Kırkpınar ağalığı yapmıştır.

Samsun'ludur, Menteşoğlu şirketler grubunun başkanıdır. Uzun yıllar Samsunspor Kulübü Başkanlığı yapmıştır. Hasbi ağa ismi ile basında ve halk arasında anılmaktadır.

İBRAHİM ÇAYLA

1988 yılında Kırkpınar ağalığı yapmıştır.

Bursa'lıdır, gece kulübü işletmeciliği yapmaktadır.

MURAT KÖSE

1990 yılında Kırkpınar ağalığı yapmıştır. Çanakkale Çan Seramik Fabrikaları Başbailiği sahibi ve iş adamıdır.

Edirne'de iki çeşme onartmış, Kırkpınar da ağa köşkü yaptırmıştır.

(Edirne-Kırkpınar ve yağlı güreş) adlı bir kitap yayınlamıştır.

Kırkpınar komitelerinde yer alır bu konuda faydalar sağlar.

KEMAL ÖZKAN

1989 yılı Kırkpınar ağasıdır. Malatya'lıdır. Türkiye'nin en tanınmış sünnetçilerindendir. İstanbul Sünnet Saray'ları vardır.

Ağalığı döneminde Bulgaristan'dan göç eden soydaşlarımızın ve fakir ailelerin 500 kadar çocuğunu sünnet etmiştir.

ALPER YAZOĞLU

1991, 1992, 1993 yıllarında Kırkpınar ağalığı yapmıştır. Bayburt'ludur. Kırkpınar'a yeni bir boyut getirmiş, Edirne'ye tarihi eser onarımları ve bir okul yaptırmıştır.

Dinamik, kültürlü bir şahıs olarak Kırkpınar'a yenilikler getirmiş kitaplar yayınlamıştır.

Lunapark işletmeciliği ve ticaret işleri yapmaktadır.

OĞUZHAN BİLGİN

1994 yılı Kırkpınar ağalığı yapmıştır İstanbul'ludur.

1984-1985 yılları ağalık yapan Mustafa Bilgin'in kardeşidir. Edirne'de benzin istasyonu işletmekte, İstanbul'da ticaret yapmaktadır.

Edirne'ye ve Kırkpınar'a hizmet vermişler, Günel bir Kırkpınar Kitabı yazmışlardır.

AYHAN SEZER

1999 Yılı Kırkpınar Ağası Babaeskili

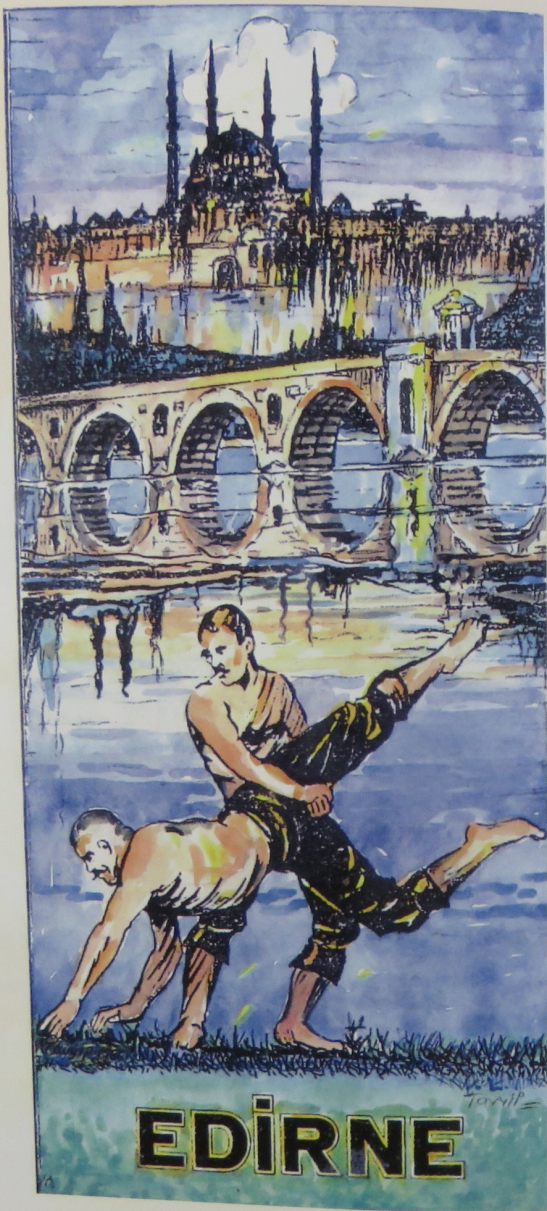

HÜSEYİN ŞAHİN

1995-1996-1997-1998 yılları Kırkpınar ağasıdır. Kırkpınar tarihinin şimdiye kadar ödenen en büyük ödeneğini ödemiştir.

Tokatlıdır, gençliğinde minder güreşi yapmıştır. Kırkpınar'ı tanıtıcı çalışmaları olmuştur. 1998 yılında ölmüştür.

Tayyip Yılmaz 1990 Edirne

**KIRKPINAR
BAŞPEHLİVANLARI**

YİĞİTLER VE ÖYKÜLER KAYNAĞI KIRKPINAR

Tarihi geleneğimizi ve Türk gücünü temsil eden Kırkpınar'ı büyük bir ilgi ve heyecanla izledim.

Halkımızın güreşe olan ilgisi, katkısı kadar derin ki, anlatılması güç.

Binlerce fotoğraf çektim. Yurdumuzun her yöresinden gelmiş yüzlerce pehlivanın yarışma tarzlarının davranışlarının temiz yigite güreşlerinin sırrına varmaya çalıştım.

Bu sporu hazırlık çalışmalarını yapmadan anlamaya imkân olmadığını gördüm.

MMüziği ile peşrevi ile efendice, yigite, mertçe, doğa şartları içinde, ermeçesine insanın insanla mücadelesini anlamak anlatmak güç iş.

Kırkpınar'da, herkes bir pehlivan olur ağası, pehlivan hakemi, davulcusu, zurnacı, tüm seyircisi bu peşreve ahenge katılır. Damarlardan kan bir başka akmaya başlar. Binlerce çehrede, kalplerde bir heyecan fırtınası eser. Tüm toplum bir yürek olur. İşte burada Türk birliğini, Türk zaferlerini, Türk gücünü, dünyaca ünlü pehlivanlarımızın turlarını bulursunuz.

Bu anlatımı resim, fotoğraf ve son teknolojinin tespit makinelerinde bulamazsınız.

Tüm doğa güzelliği içinde çayır otuna kanşmış ter ve yağ kokusu, yağız ve idmanlı vücutların nefis hareketleri ancak buraları görenlerin tadacağı zevkli anlardır.

Kırkpınar'a gelip başpehlivan olmak her pehlivana kismet olmaz. Pehlivanın çok anlamlı bir yaşayış tarzı vardır. Bunlardan binlerce öyküler çıkarmak mümkündür. Halkımızın bu öykülere büyük ilgisi vardır.

Ben koleksiyonumdan sadece Kırkpınar Başpehlivanlığını almış olanların fotoğraflarını ve özgeçmişlerini derlemeye çalıştım.

Bu derlemeyi geliştirmek, eksiklerimi tamamlamak üzere tüm spor severlerin yardımcı olacağına inanıyorum.

KIRKPINAR BAŞPEHLİVANLARI 1923 Cumhuriyet Öncesi Kırkpınar Başpehlivanları

1. Kel Aliço (26 yıl kırkpınar başpehlivani) Edime.
2. Koca Yusuf Deliormanlı
3. Adanalı Halil Edimeli
4. Geçkinli Yusuf Edimeli (Asıl kırkpınarın son başpehlivani.)
5. Hergeleci İbrahim. (Koca Yusuf'un ustası.)
6. Çömlekköylü Kara Murat Edimeli (Kara Emin'in ustası.)
7. Silivrilili Molla İzzet.
8. Çatalcalı Nakkaş Eyüp.
9. Yenici Mehmet
10. Kızılçıklı Mahmut
11. Çolak Molla Mümin - Kavala - 1873-1915
12. Kurdereli Mehmet - 1884-1939 Balıkesir.

1923 Cumhuriyetten sonra Kırkpınar Başpehlivanlığını kazanan güreşçiler

13. 1924- Arnavut benli Aptullah
14. 1925- Geçkinli Yusuf Edimeli
15. 1926- Çömlekköylü Kara Emin Edimeli
16. 1927- Manısalı Rifat
17. 1928- Mandıralı Kayıkçıoğlu Mehmet
18. 1929- Gostivarlı Mülayim Pehlivan
19. 1930- Bandırmalı Kara Ali
20. 1931- Bandırmalı Kara Ali
21. 1932- Bandırmalı Kara Ali
22. 1933- Bandırmalı Kara Ali
23. 1932-Tekirdağlı Hüseyin ile Gostivarlı Mülayim
24. Pehlivanlar yenişemediler.
25. 1935- Tekirdağlı Hüseyin Alkaya,
26. 1936- Tekirdağlı Hüseyin Alkaya,
27. 1937- Tekirdağlı Hüseyin Alkaya,
28. 1938- Tekirdağlı Hüseyin Alkaya,

29. 1939- Tekirdağılı Hüseyin Alkaya,
30. 1940- Tekirdağılı Hüseyin Alkaya,
31. 1941- Tekirdağılı Hüseyin Alkaya,
32. 1942- Tekirdağılı Hüseyin Alkaya,
33. 1943- Babaeskili İbrahim Edir,
34. 1944- Hayrabolulu Süleyman Yenir,
35. 1945- Babaeskili İbrahim Erdi,
36. 1946- Sındırgılı Şerif,
37. 1947- Hayrabolulu Süleyman ile Düzceli Çolak
yenişemediler.
38. 1948- Kulelili Mustafa,
39. 1949- Sındırgılı Şerif,
40. 1950- Hayrabolulu Süleyman Yener.
41. 1951- Adapazarlı İrfan Atan,
42. 1952- Balıkesirli Tarzan Mehmet,
43. 1953- İzmitli İrfan Atan,
44. 1954- Samsunlu İbrahim Karabacak,
45. 1955- İzmitli İrfan Atan,
46. 1956- Samsunlu İbrahim Karabacak,
47. 1957- BAndırmalı Hasan Acar,
48. 1958- Adapazarlı Adil Atan,
49. 1959- Samsunlu İbrahim Karabacak,
50. 1960- Samsunlu İbrahim Karabacak,
51. 1961- Sındırgılı Mehmet Ali Yağcı,
52. 1962- Sındırgılı Mehmet Ali Yağcı ile İzmirli Kara Ali berabere kaldılar.
53. 1963- Adapazarlı Sezai Kanmaz,
54. 1964- Sındırgılı Mehmet Ali Yağcı,
55. 1965- İzmirli Kara Ali Çelik,
56. 1966- Ordulu Mustafa Bük,
57. 1967- Ordulu Mustafa Bük,
58. 1968- Ordulu Mustafa Bük, (Altın kemer aldı.)
59. 1969- Babaeskili NAzmi Uzun,
60. 1970- İzmirli Kara Ali Çelik ile Karamürselli Aydın Demir Beraber kaldılar,
61. 1971- Denizli Hasan Şahin,
62. 1972- Akhisarlı Mustafa Yıldız,

63. 1973- Ordulu Davut Yılmaz,
64. 1974- İzmirli Kara Ali Çelik,
65. 1975- Boykot nedeni ile baş güreşler yapılmadı,
66. 1976- Karamürselli Aydın Demir,
67. 1977- Karamürselli Aydın Demir,
68. 1978- Karamürselli Aydın Demir. (Altın kemer aldı.)
69. 1979- Bandırmalı Sabri Acar,
70. 1980- Muğlalı Mehmet Güçlü,
71. 1981- Akhisarlı Mustafa Yıldız,
72. 1982- Denizlili Hüseyin Çokal,
73. 1983- Denizlili Hüseyin Çokal,
74. 1984- Denizlili Hüseyin Çokal. (Altın kemer aldı.)
75. 1985- Bandırmalı Sabri Acar.
76. 1986- Balıkesirli İbrahim Gümüş
77. 1987- Hataylı Recep Kılıç
78. 1988- Andtalyalı Recep Gürbüz
79. 1989- Balıkesirli Saffet Kayalı
80. 1990- Karamürselli Mehmet Taşçı,
81. 1991- Karamürselli Ahmet Taşçı,
82. 1992- Karamürselli Ahmet Taşçı, (Altın kemer aldı.)
83. 1993- Karamürselli Ahmet Taşçı,
84. 1994- Antalya Cengiz Elbeye
85. 1995- Karamürselli Ahmet Taşçı
86. 1996- Karamürselli Ahmet Taşçı
87. 1997- Karamürselli Ahmet Taşçı (Altın kemer aldı.)
88. 1998- Antalya Cengiz Elbeye

KOCA YUSUF (Şumnu-Deliorman 1857-1898)

Küçük yaşta güreşe başladı. Kel Aliço ve Adalı Halil'le güreşti. 1885'te Kırkpınar'da Kel Aliço'dan başpehlivanlığı aldı.

Avrupa'nın en ünlü güreşçilerini yendi.

Amerika'ya gitti. Orada Amerika şampiyonu Robert'i de yenerek Cihan şampiyonu oldu.

21 Mayıs 1898 günü Türkiye'ye gelmek için Newyork'tan bindiği gemi, 4 Haziran 1898 sabahı bir İrlanda şilebi ile çarpışarak battı. Bu emsalsiz güreşçi de ölenler arasındaydı.

GADDAR KEL ALİÇO (1945-1922)

Saçsız olduğu için kel, merhametsiz ve sert güreştiği için de gaddar lakaplarını almıştır.

Kırkpınar 26 yıl üst üste başpehlivan olmuş, Koca Yusuf'la beraber kaldıktan sonra başpehlivanlığı ona bırakmıştır. Kırkpınar'da 18 yıl başpehlivanlığı olan Adalı Halil'in de ustasıdır. Sultan Abdülaziz'in saraypehlivanlığını yapmış, Abdülaziz'e de pehlivanlık öğretilmiştir.

1922 yılında ölmüştür. Mezarı Edirne'nin Ipsala kazasının Koyunlu köyündedir.

ADALI HALİL (Edirne 1871-1926)

Türk gücünü dünyaya tanıtan ünlü pehlivanlarımız arasında Adalı Halil'in ayrı bir yeri vardır.

Edirne'nin (Yunanistan'da kalan) Kılise köyünde doğdu. Güreşe Kel Aliço tarafından yetiştirilmiştir.

Tam 18 yıl Kırkpınar başpehlivanlığını koruyan Adalı Halil 1926 yılında ölmüştür. Önce Kasımpaşa Camii yanında bulunan mezarı sonradan Edirne-Çömlekçöy'lü pehlivan Kara Emin'in mezarı anına nakledilmiştir. "Pehlivanlar Tekkesi" olarak bilinen bu yer her yıl Kırkpınar Güreşleri başlarken pehlivanlar tarafından topluca ziyaret edilir. Bu gelenekselleşmiş törene şehrin ileri gelenleri ve misafir güreşseverler de katılır.

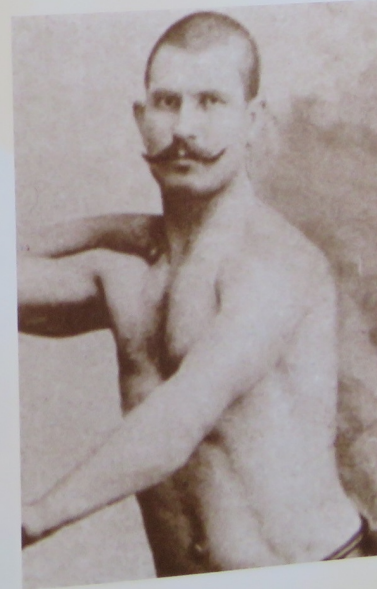
HERGELECİ İBRAHİM

(İslopol köyü, Razgrad 1848-İzmit 1915)

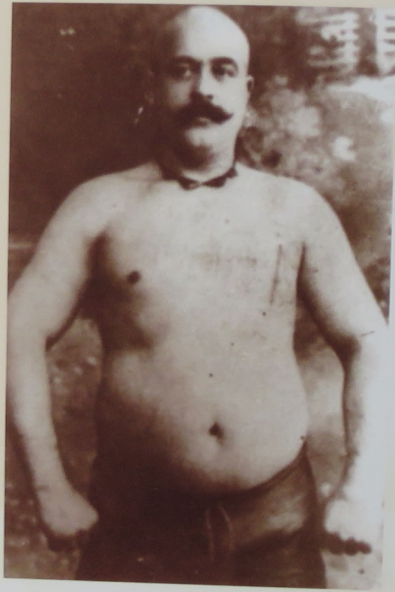
Yörük Ali, Adalı Halil, Koca Yusuf-Kurtedeli Mehmet gibi dev yapılı pehlivanlar arasında küçük kalan yapısına rağmen sırtı hiç yere gelmemiş usta bir pehlivandı. Devrinin en ünlülerinden idi. Köyünde hergelecilik (at) çobanlığı yaptığı için "Hergelecî" lakabıyla anılmıştır.

Adalı Halil'i yendikten sonraünü daha çok artmıştır.

Yenemedii tek pehlivan olan Koca Yusuf ile Paris'te yaptığı güreş olaylı geçmiş ve yanda kalmıştır.

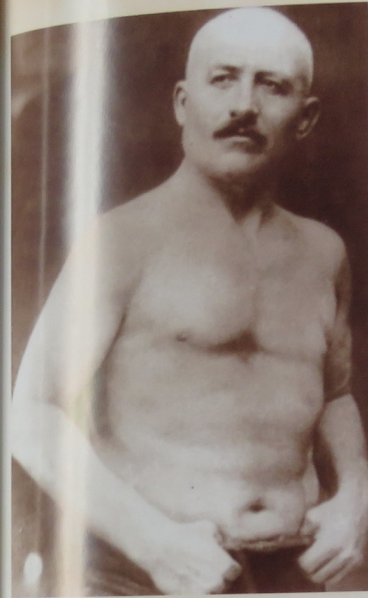

MOLLA İZZET

Silivrilidir. Zamanın ünlü pehlivanlarını yenme başarısını göstermiştir. Kırkpınarda başpehlivanlığı almış fakat hangi yıl olduğu tespit edilmemiştir.

KIZILCIKLI MAHMUT (Dobruca 1878- Eskişehir 1931)

Efsanevi gücü ve güreşleri, doğum yeri olan Romanya'da bugün bile anılmaktadır.

1908, 1909, 1919, 1922 yıllarında Amerika'da yaptığı bütün güreşleri, ayrıca Paris'te yaptığı 27 güreşi galibiyetle bitirmiş, ünü dünyaya yayılmıştır.

Cumhuriyet öncesi dönemde Kırkpınar'da başpehlivanlık almıştır.

Türkiye'ye geldikten sonra Eskişehir'de edindiği tarla ve ev ile geçinmiş, Eskişehir'de ölmüştür.

NAKKEŞ EYÜP (Çatalca)

Paçacı Eyüp çok güçlü bir pehlivan imiş. Çatalca'nın Kestanelik köyündendir. Çiftçilik yapmıştır. Hayatını öyle tamamlamıştır.

Güreşine çok dikkat edermiş o nedenle "Nakkaş" lakabı yakıştırmıştır.

KURTDERELİ MEHMET (1864 Deliorman- 1939 Balıkesir)

1864 yılında Bulgaristan'ın Deliorman eyaletinde doğdu. Balıkesir'in Kurtdere köyüne göçmen olarak geldiler.

Küçük yaşta başlayarak devrinin en ünlü pehlivanları ile güreşler tuttu ve onlar arasında yer aldı. Fransa, İngiltere ve Amerika'da alaturka güreşler tuttu. Sırtı yere gelmedi.

ÇOLAK MÜMİN (MOLLA MÜMİN) (Kavala 1873-1915)

Bir kolunun sakatlığı nedeniyle "Çolak" diye anılmıştır. Gördüğü nedrese eğitimi ve hocalığı nedeniyle de "Molla" denmiştir. Kuvveti, tekniği ve zekası ile devrinin bir çok ünlü pehlivanını yenmiştir. Kısa ömrüne ve çelinizliğine rağmen adı güreş tarihine yazılmıştır. Kavala'da zengin bir çiftlik sahibinin üç oğlundan biri idi. Babası hoca olması için onu İstanbul'a götüldü. O pehlivanlık öğrenip memleketine döndü. O dönemin en güçlü pehlivan Adalı Halil'i yendi. Daha sonra güreştiği ünlü pehlivanları yenerek ününe ün kattı. Asıl adı mümin olan Çolak Molla'ya (Mümin Hoca) da derlerdi. Kavala'nın Zigos köyünde doğdu. Babası ve dedesi de o devrin namılı pehlivanlarındandı. Dokuz karde-

1

2

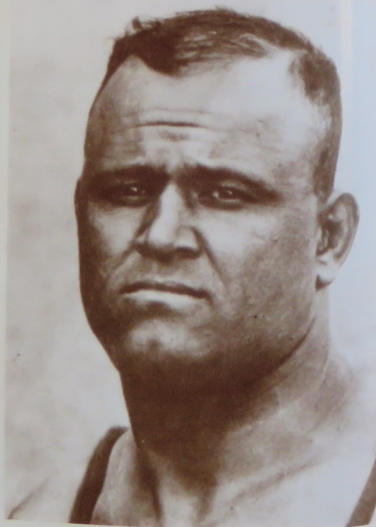
şin en küçüğü olan Çolak Molla II. Abdülhamit'in padişahlığının ilk yıllarında pehlivanlığa başladı. İki koluda çolak olan Çolak Molla yıllarca başpehlivanlığı kimseye bırakmadı. Yaklaşık olarak 90-95 kilo ağırlığında ve orta boylu bir pehlivandı. Doğum ve ölüm tarihi bilinmiyor. Birgün camiden çıkarken yanlışlıkla vurularak öldürülmüştür.

EDİRNELİ HİMMET PEHLİVAN

Edirne'nin Büyük Gerdeli köyünden Himmet Pehlivan Kırkpınar da baş güreşmiştir.

D.D yollarında ve öğretmen okulunda üç yıl kadar çalışmıştır. Çoban Mehmet'le çetin güreşleri vardır.

Kolu kırıldıktan sonra güreşi bırakmıştır. Ağabeyi Selim pehlivan da Kırkpınar da güreşmiştir ve köy muhtarlığı yapmıştır. Ölünceye kadar Kırkpınara gelmiş daima ilgi görmüştür.

EDİRNE'NİN GEÇKİNLİ KÖYÜNDEN YUSUF BOZKURT

Bulgaristan'ın Şumnu kasabası Uyvan köyünden göç etmişlerdir.

Hemşehrisi Mehmet Akıncı'nın ifadesi ile yiğit ve sert bir güreşçi idi. Çaprazı kuvvetli idi. Dürüst, çalışkan iyi yürekli bir insan idi. Çiftçilik yapar, yardımı severdi. Kırkpınar ağalığı da yapmıştır. Yunanistan'da kalan asıl Kırkpınarın son başpehlivanlarından-
dır. 1925 yılında 89 yaşlarında ölmüştür. Görülen fotoğrafı Geçkinli köyünden damadı Nail Yılmaz'dan alınmıştır.

ARNAVUT BENLİ ABDULLAH 1924 Yılı Baş Pehlivanı

Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi (1924-1951) Kırkpınar Güreşleri.

M.Atıf Kahraman'ın kitabından alınmıştır.

EDİRNE
GÜREŞİ

ÇÖMLEKKÖYLÜ KARA EMİN

Edirne'nin ender yetiştirdiği tam Rumeli'li eski pehlivan geleneğini devam ettiren pehlivan vücutlu Kara Emin 1926 yılı Kırkpınar başpehlivanı olmuştur. Adalı Halil ile mezarları pehlivanlar tekkesinde yan yanadır. Kırkpınar Güreşleri başlamazdan önce bu mezarlar ziyaret edilir. Dualar okunur; başarı için umut beklenir.

Mezar taşında şu yazı vardır: (Kırkpınar Başpehlivanlarından Çömlekköylü Kara Emin. Ölümü: 9.8.1941)

KAYIKÇIOĞLU AHMET

1928 yılı başpehlivanı olmuştur. Kırklareli'nin Mandıra kasabasıdır. Mandıra'nın gelişmesinde ünlü başpehlivan Kara lbo ile birlikte emeği geçmiştir. Her yıl adlarına güreşler ve şenlikler yapılır.

Pek çok çırak yetiştirmiştir. Tekirdağlı Hüseyin ve Hayrabolu'lu Süleyman Pehlivanların da ustasıdır.

Güreşi bıraktıktan sonra güneş ustası-ğı ve 1968 yılına kadar da Kırkpınar'da hakemlik yapmıştır. Yağlı güreşi en iyi bilenlerden biri idi.

MANİSALI RIFAT PEHLİVAN 1927 yılı başpehlivanıdır.

Oğlu Niyazi Güreşen Kırkpınara çok emeği geçmiş bir pehlivandır. Kule hakemliği yapmakta olup 1984 yılında Kırkpınara hizmet ödülü almıştır. Beş boyda birincilik almıştır. Rifat 1898 yılında Makedonya'nın Sturumca kasabasında dünyaya gelmiş. Sonra Türkiye'ye göç ederek Manisa'ya yerleşmişlerdir. 1990 yılında 95 yaşında olan Manisalı Rifat Pehlivan Sındırgılı Şerif Gacaroglu, İbrahim Filiz Mehmet, Akif Taşçı, Rıza Taşçı gibi pehlivanları yetiştirmiştir.

Manisa'lı Rifat Pehlivan ve oğlu Niyazi Güreşen'in yağlı güreş ve Kırkpınar'a çok emekleri geçmiştir. Unutulmaz kişiler arasında yer almışlardır. 1930 yılında Atatürk'ün düzenlediği Ankara güreşlerinde birinci olmuştur. Manisa'nın Zeytinliova kasabasında 17.1.1991 yılı Pazartesi günü ölmüştür.

GOSTİVARLI MÜLAYİM

Çok kuvvetli bir adamdı. Rakibini havaya kaldırıp döndürerek sırtını yere getirmiş.

Tekirdağlıyı bile yendiği ancak hakem heyetince kabul edilmediği rivayet edilir.

KARA ALI ACAR

Bandırma'nın Erikli köyünde 1900 yılında doğmuştur. 1930, 1931, 1932, 1933 yıllarında üst üste 4 yıl başpehlivan olmuştur.

Ailede pehlivanlığı sürdüren ender başpehlivanlardır. Oğlu Hasan Acar Kırkpınar başpehlivanı olmuş toğunu Sabri Acar da bu yılların ünlü başpehlivanlarındandır.

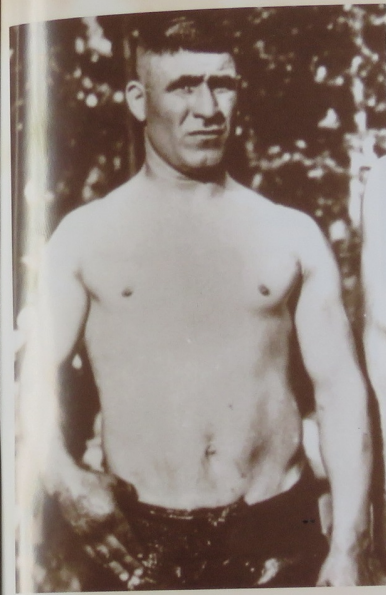
Çok haysiyetli, oğulları için bütçe taksatsız dürüst bir pehlivandı.

10.8.1981 yılında yine aynı köyünde ölmüştür.

TEKİRDAĞLI HÜSEYİN ALKAYA

Ünlü güreş ustası 1908 yılında Bulgaristan'ın Kırcaali kasabası Alkaya köyünde doğmuştur.

1935 yılında İstanbul Halkevinin düzenlediği güreşlerde tüm rakiplerini yenmiştir. Aynı yıllarda Fransa'da Fransızların rakip tanımadıkları 4 güreşçilerini 30 bin Fransız karşısında 15'er dakikada yenerek ününü dünyaya duyurmuştur. "Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nden gönderilen kırmızı renkli güzel bir deriden yapılmış üzerinde altı ok işaretli flama ve yazılı bir altın toka ile sağ ve solundan altın zincir ve kısımları ihtiva eden Kurtdereli adını anmak üzere hazırlanmış kemer Fahrettin Altay tarafından Tekirdağlı'ya takılmıştır. (13.5.1939). Edirne Postası' 1935 ile 1942 yılları arasında 8 yıl Kırkpınar başpehlivanı olmuştur. 1939 yılında Kurtdereli Mehmet pehlivan adına konan altın kemeri de almıştır. 12.11.1982 yılında ölen ünlü Başpehlivan Hüseyin Alkaya, Tekirdağ şehir mezarlığında özel bir yerde toprağa verilmiştir.

BABAESKİLİ İBRAHİM ERDİ

1910 yılında Babaeski'nin Ertuğrul köyünde doğmuştur.

1936 yılında güreşe başlamış, 1943 yılında Tekirdağlı Hüseyin'i yenerek, 1945 yılında da Manisalı Halil'in güreşi bırakmasıyla iki kez başpehlivan olmuştur.

(Kırkpınar her yıl ziyaret eder,haturalarını anlatır gönlünü hoş ederdi. 1989 yılı Kırkpınarına yine Manisalı Halil ile gelmiş eski günlerini anmışlardır. Onlara çay ısmarladım davul zurna nameleri arasında eski günlerini anmışlardır. Fotoğraflarını çektim bana kırkpınar ve diğer yerlerdeki güreşlerinden söz etmişlerdi. Son haturaları imiş. 18.9.1987 günü öldüğünü radyo söyledi. Ne hazin an! tam bu anda vitrindeki pehlivan levhasından onun adını anyorlardı. Gayret ve emeğin karşılığı ölümsüzlük bu demek belki de. T.Yılmaz)

HAYRABOLULU SÜLEYMAN

1944 ve 1950 yıllarında olmak üzere iki defa Kırkpınar başpehlivanı olmuştur. Canlı ve sempatik, güreşe uygun hareketlerinden dolayı güreşi sevenler tarafından çok tutulurdu. Güreş hayatı süresince Atan Kardeşler'in en büyük rakibi olmuştur.

SINDIRGILI ŞERİF ÜNAL

1915 yılında Sındırgı'da doğmuştur. 15 yaşında güreşe başlamış, boy boy güreşerek 1946, 1949 yılları başpehlivanı olmuştur. Mehmet Ali Yağcı gibi ünlü çıraklar yetiştirmiştir.

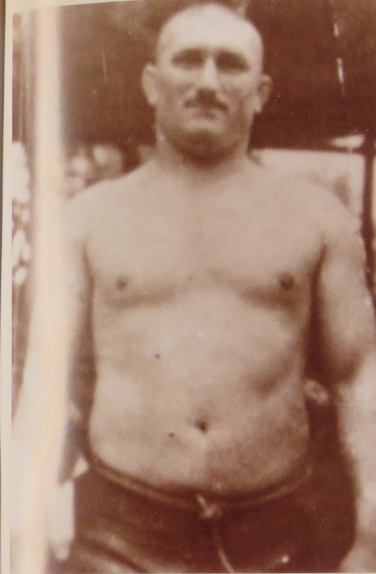
Ağır cüssesi ile tanınmış, uzun yıllar Kırkpınar'da kule hakemliği yapmıştır.

DÜZCELİ ÇOLAK İSMAİL ATAY

1918 yılında Düzce'nin Çakırlar Çiftlik köyünde doğmuştur.

1936 yılında güreşe başlamıştır. 1938 yılında minder güreşlerinde milli takıma seçilmiştir. 1946 yılında Kırkpınar başpehlivanı güreşlerine başlamıştır. Bu yılların ünlü pehlivanları ile güreşmiş, 1947 yılında Hayrabolulu Süleyman ile berabere kalmıştır.

KIRKLARELİ'NİN KULELİ KÖYÜNDEN MUSTAFA YENİCİ

Bulgaristan'ın Razgrad kazası Karaağaç köyünde doğdu.

Dört oğlu bir kızı vardır. Güreşi sürdüren ender ailelerindendir. Oğlu Ahmet başa güreşmektedir. Torunu Habil Yenici Kırkpınar'da dereceler almaktadır.

Mustafa Yenici 1948 yılı Kırkpınar Başpehlivanı olmuştur. Bundan hayatı boyunca mutluluk duyduğunu ifade etmiştir. Vasiyeti üzerine bir fotoğrafı Edirne Müzesi'ne hediye edilmiştir.

25.12.1983 tarihinde 74 yaşında iken Kuleli'de ölmüştür. Mezan oradadır.

Oğulları Emin Yenici bir müddet başa güreşmiş, Ahmet Yenici ise başgüreşlerinde güreşmiştir.

İRFAN ATAN

1928 yılında İzmit'in Büyükderbent Hikmetiye köyünde doğmuştur.

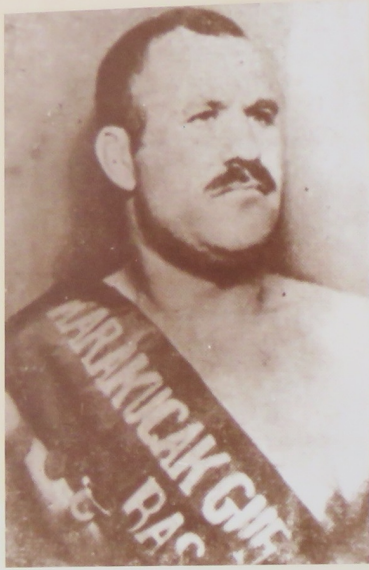
1944 yılında güreşe başlamış boy boy güreşerek atak gücü ile ünlü pehlivanları yenerek 1951, 1953, 1955 yılları Kırkpınar Başpehlivanı olmuştur.

Ağır siklette Helsinki olimpiyatlarında minder güreşi de yapmış dördüncü olmuştur.

Türkiye'nin tanınmış otobüs işletmecilerindendir.

TARZAN MEHMET

1952 yılında Kırkpınar Başpehlivanı olmuştur. Ayrıca karakucak güreşlerinde de şampiyonlukları vardır.

Güçlü adeleli bir pehlivandır. Halen köyünde çiftçilik yapmakta, çalışmaları ve spora olan ilgisi yörede konuşulmaktadır. Çalışıp soğuk subanyosu ile dinçliğini, tarzanlığını koruduğu söylenmektedir.

Halen Balıkesir kepsüt kazası D. köyünde çiftlik yapmaktadır.

SAMSUNLU İBRAHİM KARABACAK

(Samsun 1930-)

1954, 1956, 1959, 1960 yıllarında Başpehlivan olmuştur. 1958 yılında minderde dünya üçüncüsü olmuştur.

Centilmenliği ve efendiliği ile Kırkpınarların en sevilen ve sayılan pehlivanları arasına girmiştir. Kırkpınarlarda kule hakemliği yapmıştır.

Samsun bölge müdürlüğünde güreş antrenörlüğü yapmıştır.

ADAPAZARLI'LI ADİL ATAN

(Adapazarı: 1930-1989)

Yağlı güreşe Adapazarı'nda başladı. Sonra minder güreşine geçti. Her iki stilde de büyük başarı gösterdi.

1952'de olimpiyat üçüncülüğünü, 1954 de dünya ikinciliğini, 1956 da da kendi sikletinde dünya şampiyonluğunu kazandı.

1958 yılında Kırkpınar başpehlivanı olan Adil Atan hareketli ve sert güreşleriyle sonuca giden bir pehlivan olarak tanınmıştır.

18.4.1989'da öldü.

HASAN ACAR

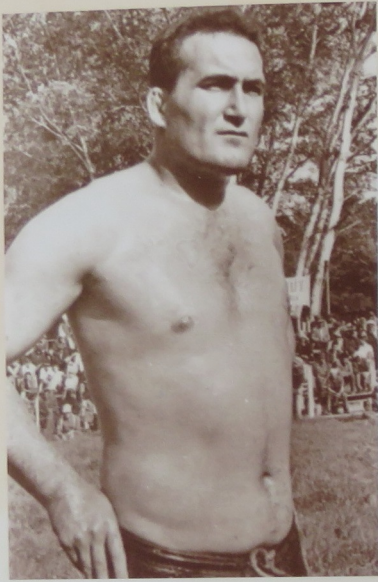
1957 yılında Kırkpınar başpehlivanlığını kazanmıştır.

Dededen toruna kadar Kırkpınarda başpehlivanlık alan tek ailedir.

Hasan Acar'ın bilhassa Sezai Kanmaz ile yaptığı güreşlerde yağlı güreşin bütün inceliklerini görmek mümkün idi.

MEHMET ALİ YAĞCI (1937-1985)

Sındırgı'lı olan Mehmet Ali Yağcı, Sındırgılı Şerif pehlivanın çırağı olarak güreşe başlamış 1961, 1962 ve 1964 yıllarında Kırkpınar başpehlivanı olmuştur.

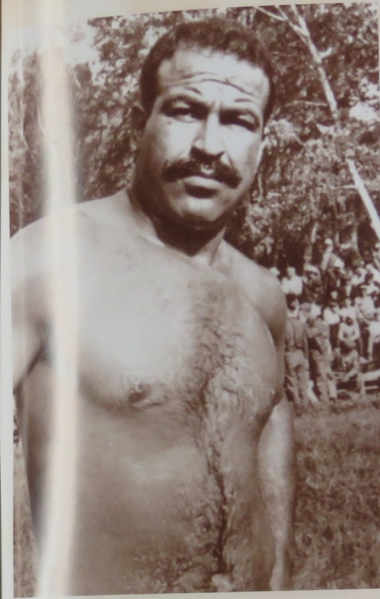
Boyu ve gücü ile tam bir yağlı güreş pehlevanıydı. Efendiliği ve dürüstlüğü ile de tanınan Yağcı, güreşi bıraktıktan sonra uzun yıllar Kırkpınar'da kule hakemliği yapmıştır.

Mehmet Ali Yağcı güreş federasyonunca hakem olarak görevlendirildiği elmalı güreşlerinde kalp yetmezliğinden öldüğünde 48 yaşındaydı.

Oğlu Başol Yağcı baba mesleğini sürdürmektedir.

ADAPAZARLI SEZAİ KANMAZ

Adapazarı'na bağlı Çerkez Çaybaşı köyünde 1935 yılında doğmuştur. Bütün boy güreşlerinde güreşmiştir. 1963 yılında çetin ve güç güreşlerden sonra Kırkpınar Başpehlivan olmuştur. Güreş, ailesinde gelenek olmuştur. Hareketli ve centilmen bir güreşçidir. 1984 yılında Kırkpınar'a hizmet verenlerle birlikte hatıra plaketi verilmiştir.

ALİ ÇELİK (1932 İzmir - 1987)

İzmirli Kara Ali diye anılır. 1965 ve 1974'te Kırkpınar Başpehlivanı olmuştur.

Güreştiği yıllarda sert ve haşın güreşiyle baş güreşlerinde daima ön planda, iddialı olmuştur.

Gençliğinde çetin ve hareketli bir pehlivan olan Kara Ali yaşı ilerledikçe ağırlaşmış ve daima iddialı baş pehlivanlar arasında olmuştur. 9 yıl aradan sonra yine başpehlivan olmuştur.

Güreşi bıraktıktan sonra kule hakemi olmak ideali idi.

53 yaşında, 1987 Şubat ayında trafik kazasında öldü.

ORDULU MUSTAFA BÜK (1933-1982)

1933 yılında Ordu'da doğmuştur. Yağlı güreşin inceliklerini Düzceli Rahmi Pehlivan'dan öğrenmiştir.

Çok güçlü ve sağlam vücuda sahipti. 1.87 cm boyunda 100 kilo ağırlığında idi 1966, 1967, 1968 yılları Kırkpınar başpehlivanı olup altın kemeri almış ender pehlivanlardandır.

Ne yazık ki güreş dışı yaşantısında aldığı yaralar bu güçlü vücudu kısa sürede çökertmiş 1982 yılında ölmüştür.

4 erkek 4 kız çocuğu vardı. Oğlu Mustafa halen güreşmektedir.

BABAESKİLİ NAZMİ UZUN (Minnetler köyü 1938-)

1959 yılında güreşe başlamış, yurdun her yanında güreşmiştir.

Bir süre Alpullu Şeker Fabrikası Güreş takımında çalışan Nazmî Uzun 1963'ten sonra yağlı güreşe ağırlık vermiş ve 1969 yılında Kırkpınar başpehlivanı olmuştur.

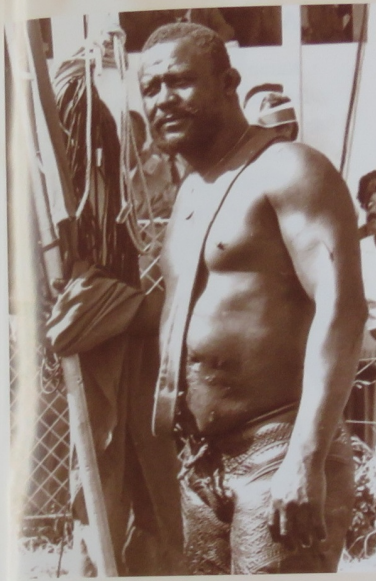

HASAN ŞAHİN

1971 yılı Kırkpınar başpehlivanı olmuştur.

Hüseyin Çokal ve birçok pehlivana ustalık yapmıştır. 1984 yılı Kırkpınar hizmet ödülü almıştır.

Halen hakemlik ve yağlı güreş antrenörlüğü yapmaktadır.

MUSTAFA YILDIZ (1943 Manisa-)

Manisa'nın Akhisar kazasının Sazana köyünde doğmuştur. Güreşe Manisa yöresinde başlayan Mustafa Yıldız, 1967 yılından itibaren başpehlivanlık güreşlerine çıkmaya başlamış, 1972 ve 1981 yıllarında başpehlivan olmuştur.

ORDULU DAVUT YILMAZ (1937-)

Ordu ulunun Kumru kazası Karağaç köyünde doğmuştur.

Mahalli ve bölgesel güreşlerden sonra 1969 yılında büyük orta, 1970 yılında da başaltı bir daha kırkpınarda olmuştur.

Cumhuriyetimizin 50. yılı şenliklerinde 1973 yılı Kırkpınar başpehlivanlığını dört pehlivani çetin güreşlerden sonra pes ettirerek almıştır. Çok ilgi ve sevgi görmüş. Fakat güreş hayatının da sonu olmuş bir daha kırkpınarda güreştiği görülmemiştir.

AYDIN DEMİR

Karamürsellidir. 1976, 1977, 1978 yıllarında üç defa üst üste başpehlivanlığı almış altın kemere sahip olmuştur.

Kara Ali, Sabri Acar, Davut Yıldız Nazmi Uzun, Mustafa Yıldız gibi güçlü pehlivanlar arasından sıyrılarak başpehlivan olmuştur.

Halen Kadir Birlık gibi bir çok pehlivana hocalık yapmaktadır. Kırkpınar başhakemliği de yapmaktadır.

MEHMET GÜÇLÜ

1952 yılında Muğla'nın Milas kazası Kızılcaıyık köyünde doğmuştur.

1980 yılında Kırkpınarda başpehlivan olmuştur. Güçlü yapısı, acı kuvveti ile tanınır. Tanınmış güreş otoriteleri Mehmet Güçlü'nün vücut yapısına hayranlıklarını belirtmişlerdir. Minder güreşlerinde de memleketimizi başarı ile temsil etmiştir.

SABRİ ACAR

1945 yılında Bandırma'nın Erikli köyünde doğdu. Babası Hasan Acar, dedesi Kara Ali Acar pehlivanlardır. Gelenegi sürdürmüş dede ve babası gibi başpehlivan olmuştur.

Güreşe 1961 yılında başlamıştır. Sakin görünümlü efendi hali ile tam bir pehlivandır. 1.82 cm boyu 100 kilo ağırlığı ile yapısı tamdır.

İlk defa 1979 yılında başpehlivan olmuştur. 1985 yılında çok zevkli ve çetin güreşlerden sonra güçlü rakiplerini yenerek başpehlivanlığı yine almıştır. Altın kemeri almakta kararlı olduğunu söylemiştir. Son yıllarda güreşi bırakmıştır.

HÜSEYİN ÇOKAL

Denizli'nin Kale kazası Kızılagaç köyünde 1950 yılında doğmuştur.

Askerlikten sonra ciddi olarak güreşe başlamıştır. Maden tetkik güreş kulübünde güreşçi olarak çalışmıştır.

1982, 1983, 1984 yılları kırkpınar başpehlivani olmuş altın kemerin sahibi olan ender güreşçiler arasına girmiştir.

Efendiliği güvenli tavrı ile güreş tutmaktadır. Kırkpınar baş güreşlerine yeni bir hava ve canlılık getirmiştir.

1985 yılı Kırkpınarına kolu kırıldığı için çıkamamıştır. Yine mide ameliyatı geçirdiği için 1986 Nisan ayı içinde bir jübile ile güreşi bıraktığını söylemiştir.

İBRAHİM GÜMÜŞ

Güreş severler tarafından Magirus İbrahim olarak tanınır.

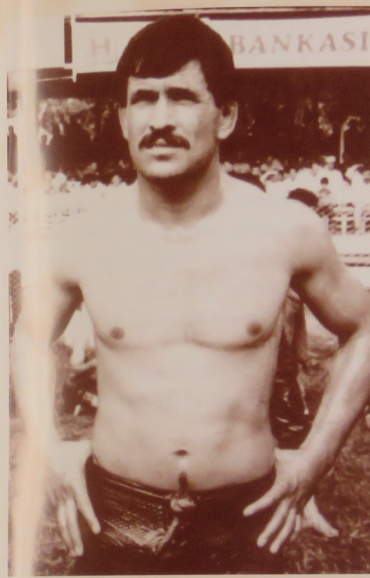
Çanakkale Seramik Sporda güreşmektedir. Çok güçlü bir pehlivandır.

Kırkpınarda baş ikinciliği, üçüncülüğü vardır. 1986 yılında Recep Kılıç'ı yenerek Kırkpınar başpehlivanı olmuştur.

Kırkpınar'da meydan hakemi olarak görev yapmaktadır.

RECEP KILIÇ (HATAY'LI)

1957 yılında Hatay'ın Erzin ilçesinde doğmuştur. Güreşe Hatay'da başlamış Ankara'da mindere devam etmiştir. İlk kez milli mayoyu giymiş Avrupa şampiyonluklarına katılmış dereceye girememiştir. Yüksek tahsilini yapmış ve güreş tekniği ve taktiği adlı 150 sayfalık bir kitap yazmıştır. Mali olanaksızlıklar nedeni ile yağlı güreşlere katılmış Anadolu'yu dolaşmıştır. Çok efendi ve temiz güreşen bir güreşçidir. 1987 yılında Kırkpınar başpehlivan olmuştur. Her pehlivanın rüyasıdır Kırkpınar 635 yıllık geçmişiyle simge olmuş, çağır güreşlerinin zirvesi olmuştur...

RECEP GÜRBÜZ (Antalya'lı, 1988 yılı başpehlivanı)

Küçük yapısına rağmen çok güçlü rakiplerini yenmeyi başarmış 1988 yılı Kırkpınar başpehlivanı olmuştur.

Kayınpederi Pehlivan Mehmet tarafından teşvik edilmiş ve çalıştırılmıştır.

Kırkpınara da boyları aşarak başpehlivan olmuştur. Maalesef beyin uru teşhisi ile hasta olduğundan 1989 Kırkpınar güreşlerine katılamamıştır.

18.5.1989 tarihinde ölmüştür.

Güreşte acı kayıp!

ÇOBAN SAFFET KAYALI (Balıkesirli, 1989 yılı başpehlivanı)

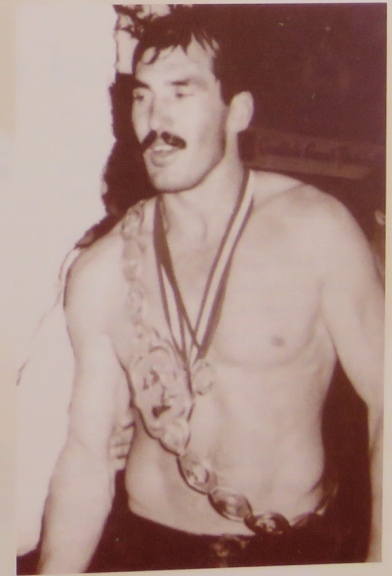
Kurtdere Mehmet Pehlivanın köylüsü 1961 yılında Balıkesir'in Ibirler köyünde doğmuş.

Ters paçada usta 1.97 boyunda 105 kilo ağırlığında tam bir pehlivan. Çanakkale Seramik fabrikaları güreşçisi.

Babasının kendisini teşvik edip çalıştırdığını söylemektedir.

Kırkpınarda çok dikkat çekmiş ve gelecek vadeden bir güreşçidir.

Çoban saffet...

ANTALYALI CENGİZ ELBEYE (1994 yılı Kırkpınar Başpehlivanı)

1967 doğumlu Cengiz Elbeye, 1994 yılı Kırkpınar güreşlerinde Ahmet Taşçı'nın güreşi bırakması üzerine başpehlivan olmuştur. Cengiz Elbeye, 1982 yılında İstanbul Güreş ihtisas Kulübünde güreşe başlamıştır. 4 yıl minder güreşi yapmıştır.

1986 yılında Antalya'da yağlı güreşe başlamış güçlü fizigi ile yeteneğini geliştirmiştir.

1998 yılı Kırkpınar da Ahmet Taşçı'yı yenerek yine başpehlivan olmuştur.

AHMET TAŞCI (Karamürsellî)

Pehlivan olmak için herşeyi tamam. 1.75 boyu 95 kilo ağırlık. Eller pazılar yere tam basan 45 numara ayaklar. Geniş omuz, kollar ve adaleler. Kendine güven ağır rakiplerini havaya kaldırıp indiren güçlü bir pehlivan.

Hal ve tavırları yürüyüşü ile tam resmedilecek bir başpehlivan.

Lastik tekerlekleri indirip istifleyen bir işçi iken dikkati çekiyor. Ustası Kadir Birlikten de bazı oyunları öğrendikten sonra yağlı güreşe başlıyor. Daha önce yıllardır başaltı birinciliklerinde de gelecek vadeden bir pehlivan idi.

1990, 1991, 1992 yılları Kırkpınar başpehlivanı olmuş ve altın kemer sahibi olmuştur. 1993 yılında başpehlivan olmuş 1994'te Cengiz Elbiye pes ederek ikinci olmuştur.

1995, 1996, 1997 yılları yine başpehlivan olup ikinci altın kemerde almıştır. 1998'de Cengiz Elbeye'ye yenilmiştir.

Kırkpınarda başpehlivanlık ve altın kemer

KIRKPINARDA BAŞPEHLİVANLIK VE ALTIN KEMER

Baş güreşen pehlivanların birincisi o yılın Kırkpınar başpehlivanı olur. Üst üste üç yıl Kırkpınarda başpehlivan olan altın kemerin de kalıcı sahibi olur.

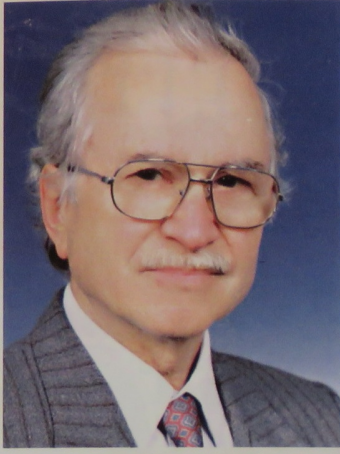
En büyük ödüller başpehlivana verilir. Kırkpınarın sembolü ve o yılın en büyük Türkiye başpehlivan unvanını alır.

Ön sayfadaki fotoğrafta altın kemeri almış üç ünlü başpehlivan Tekirdağlı Hüseyin Alkaya, Karamürsellî Aydın Demir ve Ordulu Mustafa Bük görülüyor.

Ayrıca Denizlili Hüseyin Çokal, Ahmet Taşçıda altın kemer almıştır.

TAYYİP YILMAZ

Tayyip Yılmaz 1930 yılında Bulgaristan'da doğdu. Ailesi 1935 yılında Tekirdağ'ın Balabanlı köyüne geldi.

1944 yılında Kepirtepe Köy Enstitüsü'ne girdi ve 1951'de mezun oldu. Aynı yıl Gazi Eğitim Enstitüsü'nü birincilikle kazanarak resim eğitimine başladı.

Gazi eğitimi bitirdikten sonra 1954 yılında Bingöl Ortaokuluna resim-iş öğretmenliğine başladı. Ankara piyade yedek subay okulunda askerliğini bitirdikten sonra 1956-1958 yıllarında Malatya Akçağda öğretmen okulunda öğretmenlik yaptı.

1958 ders yılında Edirne'ye atanarak erkek öğretmen okulunun üçüncü defa kuruluşunda bulundu. Yöneticiler ve öğretmenlik yaptı. Eğitim enstitüsü ve Edirne'nin çeşitli okullarında dersler verdi. 1968 yılında Edirne GÜzel Sanatlar Gale-

risi'ni kurdu. Müdürlüğünü yaparak gelişmesine çalıştı. 1977 yılında Edirne'de kurulan devlet mimarlık ve mühendislik akademisine atanarak branşı ile ilgili dersler verdi. Fotoğraf atölyesi kurarak seçmeli dersler verdi. Akademi Trakya Üniversitesi'ne dönüşünce mimarlık fakültesinde ve eğitim fakültesinde dersler verdi.

1985 yılında emekli oldu. Tayyip Yılmaz çalıştığı yörelere ait pekçok resimler yaptı, fotoğraflar çekti.

Edirne'ye ait Kırkpınar fotoğraflar derlemesi gibi 20'inci yüzyıla ait çok konuda fotoğraf birikimine sahiptir.

KIRKPINAR'IN TARİHÇESİ

634'sünün içinde bulunduğumuz Tarihi Kırkpınar Güreşleri'nin doğuşuna ilişkin çeşitli rivayetler vardır. Bunlardan en yaygın olanı kısaca şöyledir:

1346 yılında Orhan Gazi'nin Rumeli'yi ele geçirmek için düzenlediği seferler arasında, kardeşi Süleyman Paşa 40 askerle Bizanslılar'a ait Domuzhisar'ı üzerineyürür. Baskınla burasını ele geçirir. Öteki hisarların da ele geçirilmesinden sonra, 40 kişilik öncü birlik geri dönerler ve şimdi Yunanistan'ın topraklarında kalan Samona'da mola verirler. 40 cengaver burada güreşe tutuşurlar. Saatlerce süren güreşlerde, adlarının Ali ile Selim olduğu rivayet edilen iki kardeşin bir türlü yenilemedikleri görülür.

Daha sonra bir Hidrellez gününde, Edirne yakınlarındaki Ahıköy çayırında aynı çift yeniden güreşe tutuşurlar. Bütün bir gün güreşmelerine rağmen yine yenilemeyen kardeş pehlivanlar, gece boyunca ada mum ve fener ışığında mücadelelerini sürdürmeye devam ederler. Ancak solukları kesilerek oldukları yerde can verirler.

Arkadaşları onları aynı yerdeki bir incir ağacının altına gömerek oradan ayrılırlar. Yıllar sonra ise aynı yere gittiklerinde iki pehlivanın mezarlarının bulunduğu yerde gür birpınar görürler. Bundan sonra halk orada yatanların anısına o yöreye, "KIRKPINAR" adını verirler.

Yunanistan'ın Samona köyünün merası içindeki alan asıl KIRKPINAR çayırığıdır. Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı sonunda Kırkpınar Güreşleri Edirne ile Mustafapaşa yolu arasındaki "Virantekke" denilen yerde düzenlenmiştir.

Cumhuriyet'ten sonra 1924 yılında ise güreşler Edirne'nin Sarayıcı mevkiinde yapılmaya başlamıştır.

Kırkpınar Güreşleri 1928 yılına kadar ağalar tarafından düzenlenmiştir. Güreşlerdeki ödülleri ve misafirlerin ağırlanması hep ağalar karşılamıştır. Ancak 1928 yılında ülkede meydana gelen ekonomik sıkıntılardan dolayı ağıla talip çıkmayınca, güreşlerin organize ve gelenleri ağırlama işi Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından üstlenmiştir.

1946 yılında ise Tarihi Kırkpınar Güreşleri Edirne Belediyesi'nce düzenlenmeye başlanmıştır. Bu yıl da zamanın Belediye Başkanı Tahsin ŞİPKA, Kırkpınar Güreşleri'ni belediye hizmetleri arasına almıştır.

1 036000 86723

8 6 7 2 3

927 YIL 1998

